

29. MEKTUP

٢٩- ﴿الْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْعِشْرُونَ: إِلَى الْمِيرْ مُحِبِّ اللَّهِ فِي بَيَانِ حُصُولِ فَهْمِ بَعْضِ
الْكَلِمَاتِ الْقُدْسِيَّةِ مِنَ الْآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ﴾

وَلَمَّا ظَهَرَ سَابِقًا تَرَدُّدُ فِي فَهْمِ بَعْضِ كَلِمَاتِ الْقُرْآنِ وَعَجَزْتُ عَنْ تَطْبِيقِهِ لَمْ أَجِدْ بَعْنَايَةِ
اللَّهِ تَعَالَى فِي دَفْعِ الْوَسَاوِسِ عِلَاجًا أَفْضَلَ مِنْ أَنْ أَقُولَ لِنَفْسِي إِنَّكَ تَعْتَرِفُ بِأَنَّ هَذَا النِّظْمُ
الْقُرْآنِيُّ كَلَامُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَتُؤْمِنُ بِهِ أَوْ لَا فَلَوْ لَمْ تُؤْمِنِ فَأَنْتَ كَافِرٌ وَخَارِجٌ عَنِ
الْمَسْجِدِ فَإِنْ تُؤْمِنُ فَالْقُصُورُ فِي فَهْمِكَ لَا فِي نِظْمِ الْقُرْآنِ الَّذِي هُوَ كَلَامُ خَالِقِ الْأَرْضِ
وَالسَّمَوَاتِ وَمُبْدِعِ الْعُقُولِ وَالْأَدْرَاكَاتِ وَلَمَّا حَصَلَ الْإِيمَانُ بِفَضْلِ اللَّهِ جَلَّ سُلْطَانُهُ
بِحَقِيقَةِ كَلَامِ اللَّهِ تَعَالَى صَارَتْ تِلْكَ الْوَسْوَسَةُ مُضْمَجِلَةً وَمُتَلَاثِمَةً وَنَجَوْتُ مِنَ التَّرَدُّدِ
وَفِي هَذِهِ الْأَوَانِ بَلَغَ الْأَمْرُ بِفَضْلِ اللَّهِ تَعَالَى مَبْلَغًا إِذَا كَانَ لِي فِي مَحَلِّ مِنْ نِظْمِ الْقُرْآنِ
بِحَالٍ تَرَدُّدٍ مِنْ قُصُورِ الْأَدْرَاكِ صَارَ ذَلِكَ الْمَحَلُّ بَاعِثًا عَلَيَّ ارْتِدَادَ الْإِيمَانِ بِالْقُرْآنِ وَكَانَ
ذَلِكَ التَّرَدُّدُ وَاسِطَةً لِيُظْهِرَ الْأَعْجَازَ فِي الْقُرْآنِ وَصِرْتُ أَتَصَوَّرُ أَغْلَاقَ مَا فِيهِ مِنْ شُعَبِ
الْأَعْجَازِ وَأَحْمِلُ الْأَشْكَالَ عَلَى كَمَالِ الْبَلَاغَةِ وَالْفَصَاحَةِ الَّتِي الْبَشَرُ عَاجِزٌ عَنْ فَهْمِهَا
لِكُونِهَا وَرَاءَ الْأَخْصَصَارِ وَالْإِيجَازِ وَالْإِيمَانُ الْحَاصِلُ فِي عَدَمِ فَهْمِ الْقُرْآنِ لَيْسَ هُوَ فِي
فَهْمِهِ فَإِنَّ فِي عَدَمِ الْفَهْمِ انْكِشَافَ طَرِيقِ الْأَعْجَازِ وَهُوَ مَفْقُودٌ فِي صُورَةِ الْفَهْمِ سُبْحَانَ
اللَّهِ إِنَّ عَدَمَ فَهْمِ الْقُرْآنِ يَكُونُ سَبَبًا لِضَلَالَةِ قَوْمٍ وَإِنْكَارِهِمْ كَلَامَ اللَّهِ تَعَالَى وَيَصِيرُ لِبَعْضِ
آخَرِ سَبَبًا لِكَمَالِ الْإِيمَانِ بِالْقُرْآنِ وَيُؤَدِّيهِمْ إِلَى الْهِدَايَةِ ﴿يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ
كَثِيرًا﴾ ﴿وَبِنَا أَنْتَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ وَالسَّلَامُ.

﴿ TÜRKÇE ANLAMI ﴾

- Mîr Muhibbullâh'a yazılmıştır.
- Kur'ân âyetlerindeki bazı sözleri anlamak.

Daha önce bazı Kur'ân kelimelerinin anlaşılmasında bir tereddüt belirip de onları tatbikten âciz kaldığımda, Allah Teâlâ'nın inâyetiyle bu vesveseleri defetmek için kendi kendime şöyle söylemekten daha güzel bir çare bulamamıştım: "Bu Kur'ânî nazmın Allah kelamu

olduğunu kabul ediyor musun, etmiyor musun? Buna inanıyor musun, inanmıyor musun?

Eğer inanmıyorsan sen kâfirsın ve konunun dışındasın. İnanıyorsan kusur senin anlayışındadır. Yoksa, akılları ve idrakleri var eden, yerlerin ve göklerin yaratıcısı olan Hak Sübhânehû'nun kelâmı olan Kur'ân'ın nazmında bir eksiklik yoktur.

Allah Teâlâ'nın fazl u keremiyle, Kelâmullâh'ın hakîkatine îman gerçekleşince bu vesvese bütünüyle yok oldu ve bu tereddütten tamamıyla kurtuldum.

Şimdi ise Allah Sübhânehû'nun inâyeti o dereceye ulaştı ki, idrak eksikliği sebebiyle, herhangi bir yerde Kur'ân'ın nazmıyla ilgili bir tereddüt yaşadığımda, bu durum Kur'ân'a olan imanımın artmasına sebep olmaktadır.

Bu tereddüt Kur'ân'daki i'câzın açığa çıkmasını sağlamaktadır. Kur'ân'daki bu muğlak (kapalı) yerlerin i'câzın kısımlarından olduğunu tasavvur ediyor ve çetrefilli olan yerleri o denli bir belâgat ve fesahatla yorumluyorum ki özetlemenin ve kısaltmanın ötesinde bir şey olduğu için beşer bunları anlamaktan aciz kalmaktadır.

Kur'ân'ın anlaşılmasında hâsıl olan îman, anlaşılması durumunda hâsıl olmamaktadır. Çünkü anlaşılmadığında i'câz yolunun açılması söz konusudur ki bu, anlaşılması durumunda gerçekleşmeyen bir şeydir.

Subhânallâh! Kur'ân'ın anlaşılmasında kimileri için dalâlete ve Allah Teâlâ'nın kelâmını inkâra sebep olurken, kimileri için de Kur'ân'a tam anlamıyla imân etmeye sebep olmakta ve onları hidâyete erdirmektedir.

*"(Allâh), onunla birçoğumu saptırır ve yine onunla birçoğumu yola getirir."*⁵⁰

*"Rabbimiz, bize katından bir rahmet ver ve bize şu işimizden bir çıkış yolu hazırla!"*⁵¹

Vesselam.

⁵⁰ Bakara, 26.

⁵¹ Kehf, 10.

KELİME ANLAMI

29. الْعِشْرُونَ وَالتَّاسِعُ الْمَكْتُوبُ Yirmi dokuzuncu mektup (Kime gönderilmiştir?)
 فِي بَيَانِ حُصُولِ فَهْمٍ بَعْضُ Mir Muhibbillah'a (Ne hakkındadır?) إِلَى الْمِيزِ فَحِبِّ اللَّهِ
 BAZI kudsi kelimelerin anlaşıldığının beyanı hakkındadır
 Kuran ayetlerinden. (Neden olan?)

Ne zaman ki daha önce açığa çıktı (Ne?) Bir tereddüt (Nerede?)
 وَعَجِزْتُ Kuran'ın bazı kelimelerinin anlaşılmasında (Neden?)
 Ve ben aciz kaldım (Neden?) Onları uygulamaktan (Nerede?)
 Bulamadım (Ne ile?) Allah Teâlâ'nın inayetiyle (Nerede?)
 Vesveseleri defetmekte (Ne bulamadım?) Daha iyi bir ilaç (Neden?)
 Sen itiraf ediyorsun ki, (Ne demekten?) Kendime demekten (Ne demekten?)
 Allah -azze ve (Nedir?) Kurani olan bu nazm (Nedir?)
 Ve sen buna iman ediyorsun (Daha ne demekten?)
 Veya iman etmiyorsun Eğer iman etmediysen Sen kafirsin
 Eğer iman ediyorsan (Ne demekten?)
 Kuran'ın (Ne demekten?) Senin anlayışındadır (Ne demekten?)
 Gökleri ve yerleri (Ne demekten?) Akılları ve idrakleri yaratanın keliması
 (Ne ile?) İman (Ne ile?) Ne zaman ki meydana geldi (Ne?)
 Allah (Neye?) Allah Teâlâ'nın fazlı ile (Neye?)
 Bu vesvese (Ne oldu?) Oldu (Ne?)
 Ve ben kurtuldum (Neden?) Yok olup gitti (Neden?)
 (Ne ile?) Şimdi ise (Ne ile?)
 Benim için olduğu (Nereye?) Bir dereceye ki (Nereye?)
 Kuran'ın nazmından bir yerde (Nerede?)

